

Issue 2. URL: https://www.researchgate.net/publication/228346567_Teaching_strategies_for_the_net_generation

3. Ярославцева К. В., Смужаниця Д. І. Самостійна робота студента в процесі вивчення іноземної мови. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна*. 2014. № 30. С. 196–198.

4. Процько Є. С. Використання інтернет-ресурсів у процесі підготовки вчителя англійської мови нового покоління. *Вісник післядипломної освіти*. 2020. № 11(40). С. 154–169. DOI: [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2020-11\(40\)-154-169](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2020-11(40)-154-169)

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-146-6-18>

АНДРАГОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Гришук Ю. В.

*ад'юнкт наукового центру мовного тестування
навчально-наукового центру іноземних мов*

*Національний університет оборони України імені Івана Черняховського
м. Київ, Україна*

Сучасним трендом вищої військової освіти є активне поєднання різних форм освіти: формальної (традиційної), неформальної та інформальної, що дозволяє ефективно реалізовувати концепцію навчання протягом всього життя з метою розвитку, самовдосконалення, професіоналізації суб'єктів навчання. Тенденція до поєднання різних форм освіти дозволяє військовій освіті набувати характеристик практичної діяльності, тоді як визначальними орієнтирами для особистості стає опанування необхідних компетентностей, її всеохоплюючий та гармонійний розвиток.

Відтак, особливої уваги заслуговує андрагогічний підхід, що, своєю чергою, спонукає українських та іноземних фахівців звертатися до його впровадження в післядипломну освіту викладачів іноземних мов вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти (далі – ВВНЗ (ВНП ЗВО)), оскільки він націлений на забезпечення можливості навчатися протягом всього життя. З огляду на те, що андрагогіку все частіше розглядають у наукових розвідках із точки зору наукового підходу, науковці підкреслюють, що андрагогічний підхід враховує закономірності та принципи навчання

дорослих, підходи до навчання, вікові особливості, освітні, професійні та життєві потреби викладача, його досвід під час підвищення кваліфікації для забезпечення досягнення ними більш високого професійного і фахового рівня [1, с. 72-73].

Особливості навчання дорослих у своїх наукових розвідках висвітлювали М. Галушинський, С. Гончаренко, О. Жижко, С. Змеєв, Н. Кузьміна, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, О. Огієнко, Л. Сігаєва, Л. Тимчук, О. Щербак; забезпечення неперервної освіти впродовж життя вивчали В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Краєвський, В. Кремень, О. Новікова; розвиток різних компетентностей військових фахівців в системі післядипломної освіти вивчали М. Арістархова, А. Вітченко, Л. Заїка, В. Кива, В. Крикун, В. Осьодло, О. Рибчук, Н. Шалигіна. На сьогодні існує велика кількість досліджень, присвячених визначенню сутності та змісту поняття «андрагогічний підхід». Зокрема це питання висвітлюється в розвідках сучасних іноземних вчених Л. Фармер, Дж. Паркер, П. М. Голубські, К. МакКолі, Е. Хеммер, А. Інхоса, В. Ванг та ін. Ми поділяємо думку, що андрагогічний підхід у системі післядипломної освіти слугує процесом стимулювання, виховання, навчання й удосконалення викладачів іноземних мов ВВНЗ (ВНП ЗВО) під час професійної підготовки та перепідготовки, який інтегрує надбання індивідуального, творчого, особистісно-зорієнтованого підходів. Реалізація даного підходу можлива за умов врахування мотиваційної, змістової та професійної готовності суб'єктів навчання до здобуття освіти, врахування основних принципів навчання дорослої людини, відбору активних форм і методів роботи з розвитку професійних умінь, встановлення ролі викладача у навчальному процесі, розробки методики вдосконалення навчального процесу на факультетах післядипломної освіти [2, с. 8].

Однією з основних умов ефективного навчання дорослих у системі післядипломної освіти є включення таких елементів, як: навчальне середовище, співпраця суб'єктів навчання, що передбачає навчання дорослих на основі індивідуалізації та диференціації, мотивації на їхнє професійного зростання [4, с. 156-159]. Варто наголосити на важливості залучення професійного досвіду викладачів іноземних мов ВВНЗ (ВНП ЗВО), оскільки андрагогічний підхід є методологічною основою в теорії освіти дорослих і ґрунтується на досвіді тих, хто навчається, і вони є провідними, активними, рівноправними суб'єктами навчального процесу, а власне навчання фокусується на тому, щоб досягти бажаного результату й миттєво використовувати набуті знання та вміння [5, с. 114]. Андрагогічний підхід також враховує такі особливості дорослих, які визначають їх позицію у навчанні, як: активність й вмотивованість на саморозвиток, самореалізацію, отримання актуальних

знань з мінімальними ресурсними затратами, наявність соціального, культурного досвіду [5, с. 328-329].

З погляду українських та іноземних вчених, андрагогічний підхід реалізується з дотриманням основних принципів андрагогіки, як-от: 1. Усвідомлення мети навчання. 2. Я-концепція: дорослі учні самостійні, автономні та незалежні. 3. Роль досвіду як багатого ресурсу для навчання. 4. Готовність до навчання: дорослі, як правило, готові вивчати те, що, на їхню думку, їм потрібно знати. 5. Орієнтація на навчання: дорослі навчаються для негайного застосування, а не для майбутнього. 6. Внутрішня мотивація та усвідомлення цінності навчання [8, с. 27-28]. О. Дубасенюк окрім вищезазначених принципів виокремлює такі: 1. Принцип спільної діяльності: спільна діяльність всіх суб'єктів навчання з планування, реалізації, оцінювання і корекції процесу навчання; 2. Індивідуалізації навчання: індивідуальна освітня програма; 3. Системність навчання: дотримання цілей змісту, форм, методів, засобів навчання й оцінювання результатів навчання; 4. Контекстність навчання: життєво важливі цілі тих, хто навчається, з урахуванням його/її професійної, соціальної, побутової діяльності. 5. Принцип актуалізації результатів навчання: невідкладне застосування на практиці отриманих учнями знань, умінь, навичок, якостей; 6. Принцип елективності навчання: свобода вибору цілей, змісту, форм, методів, джерел, засобів, термінів, часу, місця навчання, оцінювання результатів навчання, а також тих, хто навчає. 7. Принцип розвитку освітніх потреб: формування нових освітніх потреб та їх конкретизація після досягнення певної мети навчання [6, с. 26-27].

Отже, застосування андрагогічного підходу у системі післядипломної освіти викладачів іноземних мов ВВНЗ (ВНП ЗВО) дозволяє задовольнити необхідні потреби та мотиви навчально-пізнавальної та професійної діяльності дорослої особистості, що націлені на адаптацію до мінливих професійних ситуацій, досягнення необхідного рівня професійних звершень у системі професійної підготовки із врахуванням віку, життєвого та професійного досвіду.

Запровадження андрагогічного підходу в професійному навчанні викладачів іноземних мов ВВНЗ (ВНП ЗВО) передбачає вибір тих методів, форм, технологій організації навчання, які б дозволяли не лише самостійно обрати шлях розвитку, а й поглибити навчання відповідно до їхніх освітніх потреб, віку, здібностей та можливостей, індивідуальних особливостей, досвіду, психіки, фізіології. В контексті нашого дослідження для прикладу варто згадати про технологію змішаного навчання, концепція якого спрямовується на забезпечення особистісно-орієнтованого навчання, тобто не лише на передачу знань, а й на потребах тих, хто навчається, актуальних знаннях, навичках та на розвитку необхідних компетентностей [7, с. 565]. До того ж, технологія

змішаного навчання дозволяє підвищувати взаємодію між суб'єктами навчання, залучати того, хто навчається, безпосередньо в процес навчання, а також відпрацьовувати навчальний матеріал у зручному темпі [3, с. 26]. Окрім того, застосування цього підходу у системі післядипломної освіти викладачів іноземних мов дозволяє особистості самореалізуватися, активізувати свою пізнавальну діяльність, розвивати самостійне творче мислення, виробляти власні світоглядні позиції, самостійно контролювати процес навчання.

Отже, андрагогічний підхід у системі післядипломної освіти викладачів іноземних мов ВВНЗ (ВНП ЗВО) сприяє задоволенню їхніх освітніх потреб, розвитку їхньої професійної компетентності, оскільки дозволяє застосовувати саме ті методи, засоби, форми і технології навчання, які враховують цілі, мотивації, потреби, досвід тих, хто навчається, передбачає орієнтацію на досягнення бажаного освітнього результату, що передбачає використання отриманих знань, умінь, навичок, компетентностей, які відповідають запитам сьогодення і є актуальними, одразу після навчання. Разом із тим, андрагогічний підхід в освіті дорослих слугує дотриманню принципів послідовності й наступності у навчанні, вихованні та розвитку особистості.

Література:

1. Арістархова М. С. Розвиток іншомовної комунікативної компетентності викладачів вищих військових навчальних закладів : дис. ... д-ра філос. наук : 011– освітні, педагогічні науки. Київ, 2021. 314 с.
2. Буренко В. М. Андрагогічний підхід до професійної перепідготовки вчителя гуманітарного профілю : автореферат. дис. ... канд.пед. наук : 13.00.04. Київ, 2005. Взято з URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2963/>.
3. Крикун, В. Д., Прокопенко А. А. Розвиток професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління з використанням технологій дистанційного навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2020. № 1(24). С. 198-203.
4. Ніколенко Л. Т. Особливості навчання дорослих у системі післядипломної освіти: Європейський Союз-Україна: зб. матеріалів Форуму до Міжнародних днів освіти дорослих в Україні (Київ, 4-6 листопада 2014 р.). Київ, 2014. С. 156-159.
5. Огієнко О. І. Підготовка викладача вищої школи в умовах магістратури : Андрагогічний підхід в інноваційній педагогічній освіті. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2015, № 6 (50) С. 328-329.
6. Професійна освіта : андрагогічний підхід : монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с. 114.

7. Hrastinski, S. What Do We Mean by Blended Learning?. *TechTrends* 63, 564–569 (2019). <https://doi.org/10.1007/s11528-019-00375-5>.

8. Knowles M., E. Holton III, Swanson, R., Robinson P. (2020). *Andragogy*. 10.4324/9780429299612-16.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-146-6-19>

ПЕРСОНАЛЬНИЙ БРЕНД – СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ ВИКЛАДАЧА

Кадлубович Т. І.

*кандидат політичних наук,
доцент кафедри філософії та культурології
Київський національний університет технологій та дизайну*

Черняк Д. С.

*кандидат соціологічних наук,
доцент кафедри філософії та культурології
Київський національний університет технологій та дизайну*

Лаврійчук В. О.

*студентка I курсу факультету культурних та креативних індустрій
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Вміння правильно позиціонувати, презентувати, постійно нагадувати про себе через Інтернет-ресурси стає визнаним трендом сучасного інформаційного суспільства, оскільки під час пандемії людство опинилось в умовах, коли значна більшість була змушена працювати дистанційно, шукати нові адаптаційні стратегії та пристосовуватися до життя в форматі онлайн. Персональний бренд став «основою професійної стабільності в світі швидких змін, інструментом, що дозволяє вести планомірну роботу в професійному та особистісному плані» [3].

Проблеми формування бренду приділена значна увага в сучасному суспільстві та науковій літературі. Про це свідчать роботи Д. Аакера, Т. Амблера, С. Бережника, К. Веркмана, Є. Головльова, С. Девіса, Я. Елвуда, С. Ілляшенко, К. Келлера, Ф. Котлера, Д. Макнелли, М. Яненко та багатьох інших. Мова йде про брендинг міста, підприємства, організації, товару, а також персональний брендинг. Дослідники звертають увагу на технології створення персонального